

Redaktor naczelny
Dr. ALEKSANDER VOGEL.

Biura redakcyjne: ul. Sykstuska 1. 40, 1. piętro
otwarte od godz. 10 rano do godz. 1 w południe

Biura administracyjne: ul. Kopernika 2, 7
partier (sklep), otwarte od godz. 9 rano do 7 wie-
czorem bez przerw.

Przedpłata na „Gazetę Narodową“
wysokość:

	we Lwowie:	na prowincji:	za granicą:
miesięcznie	2 kor.	3 kor.	50 h.
kwartalnie	6 "	9 "	1 kor. 50 h.
połrocznie	12 "	18 "	2 "

Za zmianę adresu dopłaca się 40 hal.

Wraz z „Tygodnikiem mod i powieści“
lub też z warszawskim tygodnikiem „Ziarno“
i 12 tomiastami rocznicowymi
kwartalnie we Lwowie 8 kor. 40 h.
na prowincji 9 " 90 "

Czas odnowić przedpłatę

na
drugie półrocze 1904
która wynosi na prowincji 15 koron.
we Lwowie 12 koron.

(Kwartalnie na prowincji 7 kor. 50 h., mie-
sięcznie 2 kor. 50 h. — Kwartalnie we Lwo-
wie 6 kor. miesięcznie 2 kor.)

Przenumeratorem *Gazety Narodowej* mo-
gą po znależeniu *znikłej* cennie abonować
warszawski *Tygodnik mod i powieści* i war-
szawski *tygodnik Ziarno* z 12 tomiastami premii
rocznie. Za każdy z tych tygodników dopła-
cają abonenci *Gas. Nar.* półrocznie 4 kor. 80
hal. a kwartalnie 2 kor. 40 h. Należy atoli
przedpłać nadesłać jak najwcześniej, gdyż
do 5. lipca musimy oddać egzemplarz
z Warszawy zamówić. Przenumeraty mie-
sięcznicze na wspomniane tygodniki warszaw-
skie nie przyjmujemy, gdyż zamówienia obo-
wiązują nas na czas co najmniej kwartału.

Podróż dra Koerbera do Galicji.

Lwów 28. czerwca.

Wczesną jesienią ma spotkać kraj nasz—
wedle informacji *Czasu* — niemały zaszczyt.
Prezydent ministrów dr. Koerber zamie-
rza we wrześniu udać się w podróż
inspekcyjną do Galicji i zabawiwszy
dłuższy czas w Krakowie i Lwowie, połączy
także do Czerniowca. Komunikat półrządowy,
zapowiadający ten przyjazd prezydenta
ministrów, dodaje skromnie, że dr. Koerber,
jako minister spraw wewnętrznych i kierow-
nik ministerstwa sprawiedliwości, przede-
wszystkiem podda lustracji władze polityczne
i sądownicze.

Dzienniki półrządowe, znając nieszcze-
gólnie usposobienie ludności naszego kraju dla
dr. Koerbera, już dziś usiłują „wyglądzić“
mu drogę w tej podróży. Zapewniają tedy, że
jakkolwiek „podróż dr. Koerbera nie przed-
stawia doniosłości politycznej w tem znaczeniu,
iżby miała na celu zbliżenie się między re-
prezentacją naszą a rządem ze względów na
ogólną politykę państwa — to jednak ma
znaczenie polityczne, bo jest dowodem, że
na innem polu dokonała się bardzo korzystna
zmiana w politycznym stosunku kraju do rządu
i bez przytoczenia konkretnych faktów,
dowodzą, że p. prezydent ministrów w kwe-
styj zaspokojeniu od tak dawna niezadowolonej
potrzeb naszego kraju okazuje wiele gotowo-
ści i życzliwości. Prawdopodobnie gotowości
dowodzą niedotrzymane przyrzeczenia mini-
stra a życzliwość ujadania utrzymywanych
przez p. Koerbera dzienników wiedeńskich na
kraj nasz i na Koło polskie.

P. Koerber ma na swoim sumieniu za-
dużo grzechów wobec kraju naszego a miałby
ich niewątpliwie więcej, gdyby nie odporność
przeciw jego zakusom byłego namiestnika
Galicji, więc też dla wygadania sobie drogi
w podróż do Galicji ogłasza równocześnie
z zapowiedzią swego przyjazdu, dokonanie
dla polskości czynu pożytecznego wielkość
Oto na Śląsku, gdzie są szkoły ludowe pol-
skie a nie było dotychczas polskiego
seminarium nauczycielskiego,
któreby kształciło nauczycieli dla owych pol-
skich szkół ludowych, gdy znaleźli się ludzie
ofiarni i złożyli fundusze na prywatne semi-
narium polskie, któreby już było weso-
ło w życie, gdyby nie rozmaite niemieckie
sztuczki administracyjne — rząd postanowił
— jak powiada jeden z półrządowych ko-
munikatów — nie czekając (dotąd
przeszkadzało) założenia prywatnego semina-
rium, zutraktywano niemieckie seminarium
nauczycielskie w Cieszyńcu, tak, że będzie ono
odtąd niemiecko-polskie. Naturalnie kierow-
nikiem będzie Niemiec i przewaga będzie
niemiecka.

65
MARYA RODZIEWICZOWNA.

CZACHARY.

Powieść

Ciąg dalszy.

— Siano było drogie. Brali my po sześć
rubli furę; starej Parcewskiej ostatni zab
wypadł i wnuka jej w solidaty wzięli; ja pu-
hucza dla pana złapał, panienka go ohowa;
tamtejsi nieśli bakalarz żydowski w Filipo-
wie się utopił — Naum go w sieci swej zna-
lazł za Szafranką. Kto pamięta — tyle cza-
su pana nie było. Ale pan poglądzał, po-
kraśniał. Może pan jakąś dumkę ma. Jeszcze
panu nie pora w ziemię iść, kiedy pan po-
zdrowiał.

— Ciężko przeleżał, ale odszedł.
— Jest pan lat sorok?
— Bez pięciu.
— Pokazuje więcej, bo pan dużo na
głowie miał. Ale dobrze pan poprawił —
i jasne ma oczy. Jeszcze pan szmat na bia-
łym świecie pobejdzie. A żonkę pan sobie wy-
patrzył?
— Nie. Także mnie wtedy wystraszył
przed niewiem weselem.

Widocznie sztuczki administracyjne prze-
ciw założeniu prywatnego seminarium pol-
skiego już się wyczerpały a że następnie
po upływie pewnego czasu musiałoby to pry-
watne seminarium — podobnie, jak było
z gimnazjum — zostać upaństwowionem,
więc wolał rząd zrobić rzekome ustępstwo
i zutraktywano seminarium niemieckie, usu-
wając w ten sposób z widowni na dłuższy
czas postulat polskiego seminarium na Ślą-
sku a zdobywając pozór, jeśli nie rzeczywisty,
to bodaj bezstronny administratora.

Poruszając te drażliwe strony, — lepiej
to uczynić dziś, niż w chwili samego powi-
tania — nie mamy ani zamiaru zniechęcać p.
Koerbera w jego, godnym zresztą uznania,
zamierze podróży do Galicji, ani nawet nie
chcemy obniżać ewentualnej wartości tych
odwiedzin. Przeciwnie, mając niemal zupełną
pewność, że kompetentne czynniki a w szcze-
gólności pełen pracy, energii i dużej dobrej
woli obecny namiestnik nie omisszą przy tej
sposobności poinformować p. prezydenta mi-
nistrów o stosunkach w naszym kraju i o
licznych zaniedbaniach jego potrzeb, których
zaspokojenie jest obowiązkiem rządu — spo-
dziewamy się, że ta podróż inspekcyjna może
ewentualnie obustronnie przynieść korzyść.

Być może, że po dokładnem poznaniu
przez p. Koerbera naszego kraju, obudzi się
w nim naprawdę życzliwość dla nas a gdy
za nią pójdą i czyny, nie będzie zachodził
powód do wątpliwości w tę życzliwość, którą
dlaż za czasy frazes, od czasu do czasu spo-
łeczeństwu naszemu rzucano, uważać musimy.
W tej myśli i my witamy zamiar p. Koerbera
odwiedzin Galicji życzliwie.

Konwent seniorów
pruskiej Izby poselskiej przeciw
biurokracji ministerialnej.

Berlin 27. czerwca.

(Od członka berlińskiego Koła polskiego.)

W izbie poselskiej pruskiej od dawnych
czasów istnieje organizacja, niemająca wpraw-
dzie znaczenia urzędowego, niemniej przeto
wywierająca wpływ poważny na kół obrad
sejmowych. Jest to tak zwany „konwent se-
niorów“ czyli zebranie przedstawicieli, po-
największej części przewodniczących wszyst-
kich stronnictw politycznych w Izbie.

Celem zebrania tego jest układanie w
porozumieniu z marszałkiem izby toku i po-
rządku, w jakim co ważniejsze projekty usta-
wodawcze przechodzą pod obrady izby,
oznaczanie terminów trybunnych, odroczenia
posiedzeń itd. A ponieważ pod względem
regulowania obrad swoich izba rządzi się za-
sadą autonomii, przeto i rząd liczyć się musi
i liczyć z wyjątkami z postanowieniami konwentu,
zwłaszcza, gdy zapadają one zgodnie lub zna-
cząco większością głosów. Znamiennym to wy-
padkiem, że z powodu ustawy osadniczej, to
jest środka politycznego antypolskiego, przy-
szło wyjątkowo do poważnej rozterki pomię-
dzy konwentem seniorów a rządem, względnie
marszałkiem i większością izby.

Ustawa osadnicza, nie bez rozmysłu od-
dana naprzód pod obrady i uchwały izby pa-
nów i tamże z nieznaczniemi przyjętą zmia-
nami, przeszła następnie w porządku rzeczy
do izby poselskiej i tu po rozprawach ogóln-
nych, po tak zwanem pierwszym czytaniu
odesłana została do osobnej komisji dla bliż-
szego zbadania, gdzie gorące nad nią pro-
wadzono rozprawy.

Kiedy nadszedł czas z dawną przewidy-
wany oznaczenia terminu odroczenia sejmów
do jesieni, zebrał się w porozumieniu z mar-
szałkiem izby konwent seniorów, celem ści-
ślejszego oznaczenia tego terminu i postano-
wienia, jakie z zalegających projektów usta-
wodawczych załatwić należy jeszcze przed
odroczeniem. Pokazało się, że tak izba posel-
ska, jak i izba panów załatwić się może z pil-
nymi sprawami do 25. bm., za czem ten
termin oznaczono tymczasowo na zamknięcie
obrad i odroczenie sejmów aż do połowy październi-
ka.

Na postanowienie takie wpłynął i ten
względ, że ministrowie, a mianowicie p.
Hammerstein, oświadczyli, że przed 28. czerwca
nie mogliby brać udziału w obradach (wyje-
chali bowiem na wyścigi parochodowe do
Wiesbaden, a następnie na regaty morskie
do Kilonii). Wzięto i to pod rozwagę, że ko-
misya ustawy kolonizacyjnej obradowała
jeszcze nad ustawą osadniczą i wątpliwem
było, czy sprawozdanie swoje na czas właści-
wy wygotować zdoła.

Uchwała ta konwentu seniorów, aczkol-
wiek jednomyślna, nie poszła w smak mi-
nistrom, którzy, czy to z własnego popędu,
czy pod wyższym naciskiem, spowodowali
marszałka izby do przedłożenia jeszcze obrad
sejmowych i do postawienia jeszcze po czter-
dziestu przerwie na dzisiejszy porządek obrad,
drugiego czytania ustawy osadniczej i to
w chwili, kiedy trwały jeszcze obrady tej ko-
misji i sprawozdanie nie było wygotowane
i rozdanem, co według regulaminu nastąpić
powinno przynajmniej na 3 dni przed samymi
obradami.

Jużciż, gdyby stronnictwa większości
były wytrwały przy postanowieniu konwentu
seniorów, które jednomyślnie, a zatem i z ich
poparciem, powzięło, byłoby mimo opo-
zyty ministrów przyszło do odroczenia izby
najdalej w dniu 28. bm., którego to dnia izba
panów swoje obrady miała zakończyć. Wy-
wiązała się z tego powodu w końcu posie-
dzenia d. 22. bm., gdy marszałek następnie
posiedzenie izby zapowiedział na 27. bm. a na
porządek obrad takowego postawił ustawę o-
sadniczą, rozprawa bardzo gorąca.

Posłowie z centrum, wolnomysłni i
Polacy sprzeciwiali się temu, powodując się
już to na postanowienia konwentu seniorów
jako miarodajne, już też zwracając uwagę
na to, że sprawozdanie komisji jeszcze nie
wygotowane a nawet obrady jej nie ukoń-
czone a ustawa tej doniosłości nie powinna
być załatwiana na prede — należy więc roz-
prawy nad nią odłożyć do jesieni. Represen-
tanci konserwatystów i narodowców, popiera-
ni przez ministra p. Hammersteina uporczy-
wie obstawali przy załatwieniu jej już teraz
a że choć niezbyt znaczną, to jednak mieli
większość za sobą, więc przeparli swe żąda-
nia, wyrażając postanowienia konwentu se-
niorów, do którego poprzednio sami się przy-
czynili.

Rozprawy te i powzięta uchwała stano-
wiąc prawdopodobnie i o ostatecznem przy-
jęciu ustawy osadniczej. Objawiają się wpraw-
dzie w kołach agraryuszów niemieckich, li-
czących się przeważnie do stronnictwa zacho-
wawczego i w prasie odnośnej głosy przeci-
wie ustawie osadniczej, ale wątpliwem jest,
czy przedstawiciele tej opinii są pomiędzy
postami do sejmów dość liczni, ażeby prze-
chylić szalę na stronę przeciwników ustawy
i spowodować jej uchylenie. Opozycja z tej
strony nie jest zaś bynajmniej zasadniczą,
ale z samolubnych i materialnych wynika
poglądów. Nie bez powodu twierdzą oni, że
uchylenie banków polskich parcelacyjnych
od konkurencji i zabranienie Polakom osie-
dlenia się na nabytych osadach obniży nie-
poślednio cenę ziemi, a tem samem obniżo-
nych mocno właścicieli niemieckich, szukają-
cych ratunku w korzystnej sprzedaży włości
swoich, narazi na oczywiste bankructwo.

Jako środek zaradczy proponują zatem
zamiat ustawy projektowanej przez rząd, a-
żby komisja kolonizacyjnej przyznała prawo
pierwotną wszelkiej majętności ziemskiej
na sprzedaż wystawionej. Ale i ten środek u
rządu nie znajduje posłuchu. Są też którzy
rząd, ażeby stronnictwa opozycyjne chwyty-
ły się obstrukcji, któreby uniemożliwiły u-
chwałę izby a raczej jej większość, na wzór
tej, jaka się uprawia w parlamencie wiedeń-
skim. I ten środek przeciw w izbie pruskiej
nie dopisuje. Regulamin izby daje naprzód
marszałkowi szeroką władzę dyskrecyjną, u-
prawniającego go do odebrania głosu mowy, je-
żeli w przemówieniu swoim od rzeczy odbie-
ga. Nadto służy każdemu posłowi prawo u-
czynienia wniosku o zamknięcie dyskusji w

każdem stadium rozpraw, a zatem ma wię-
kszość izby w rękę swojem możność ukrocze-
nia obrad. Niema też w izbie pruskiej tego
zastrzeżenia, jakie istnieje w parlamencie nie-
mieckim, że każdemu posłowi służy prawo
zakwestyonowania kompletu izby przez obli-
czenie obecnych posłów. Przepisuje wprawdzie
konstytucya, że komplet izby stanowi prze-
wyżka nad połową wszystkich posłów, liczbą
których wynosi 433, ale wymagany komplet
217 konstatuje się tylko przy wątpliwem gło-
sowaniu, gdy przychodzi do obłożenia gło-
sów albo przy głosowaniu imieniem wykazu-
jącem brak kompletu.

Ztem wszystkiem spodziewać się należy,
że opozycja przeciw ustawie użyje wszyst-
kich możliwych środków parlamentarnych, a-
żby albo obalić ustawę albo przynajmniej
przeprowadzić uchwałę konwentu seniorów,
przeciw natarczywości ministerialnej i odro-
czyć także na nią obrady, aż do jesieni.

Nie ulega wątpliwni, że i obecny zatarg
pomiędzy konwentem seniorów a ministrami
jest walką zasad konstytucyjnych z biurokra-
tyzmem i absolutyzmem rządowym.

Ustawa osadnicza
w sejmie pruskim.

Berlin 28. czerwca. Na wczorajszym
posiedzeniu izby posłów sejm pruski
przyszła pod obrady, jako drugie czytanie,
ustawa osadnicza. Po przedstawieniu sprawy
przez referenta, wniosł poseł Skarżyn-
ski odesłanie przedłożenia z powrotem do
komisji. W głosowaniu wniosek ten odrzuco-
no i przystąpiono do dyskusji nad najważniej-
szym §. 13. b, postanawiającym, że na osie-
dlenie się potrzebne jest zezwolenie rządu.

Pos. Röhren (centrum) oświadczył,
że ustawa uniemożliwia wprost Polakom osie-
dlenie się, przez co stracą w prowincjach
wschodnich zarówno Polacy, jak i Niemcy, a
to wskutek obniżenia cen ziemi. Mowa prze-
to jest przeciw przedłożeniu, zwłaszcza, że
skuteczność jego jest, zdaniem jego, bardzo
wątpliwa. Nawet zwolennicy obecnej polityki
polskiej widzą sprzeczność tego przedłożenia
z obowiązującymi ustawami zasadniczymi.
(Okłaski i brawa na lewicy i centrum). Usta-
wa nikomu nie przyniesie korzyści, a kto po-
niesie szkodę? My, ponieważ ustawa
sprzeciwia się prawu i spra-
wiedliwości. Wbrew obowiązującym
postanowieniom konstytucyjnym odmawia się Po-
lakom prawa osiedlenia, mimo, że ani kon-
stytucya Prus, ani konstytucya Niemiec nie
pozwala na rozdział praw według narodowości.
(„Bardzo słusznie!“ na lewicy). Niechajby
przynajmniej przy traktowaniu jej przestrze-
gano przepisów konstytucyjnych i niechby
ponowne głosowanie odbyło się dopiero po 21
dniach. (Okłaski na lewicy).

Pos. Glatzer (nar. liber.) dowodził,
że ustawa nie zabrania Polakom nabywania
posiadłości ziemskich a tylko zabrania im
parcelacji. (Wesołość na lewicy). Nie można
mówić tutaj o sprzeczności z konstytucją,
wewnętrzny bowiem duch tej konsty-
tucyj jest nieumiarowatość Prus. Wszęcho-
polska agitacja zmusza do takich środków obrony
i dlatego ustawa będzie wielkim czynem.
Musimy przeciwstawić zdrową politykę we-
wnętrzną niezdrowej polityce parcelacyjnej
Polaków, którzy czują, że tracą wpływ na
kolonistów i dlatego tak gwałtownie
protestują przeciw przedłożeniu, że nie
waha się posunąć aż do obstrukcji. Żywił
niemiecki w prowincjach wschodnich znajdu-
je się w defenzywie i dlatego w obronie jego
przeciw naporowi polskości musi przyjąć pa-
ństwo z pomocą.

Pos. Dziembowski krytykował ust-
wę, podnosząc, że zarówno pod względem
stylowym, jak i logicznym jest ona ułożona
nadmierzająco niejasno i niedołężnie. Pod
względem zaś narodowym jest ta ustawa niespra-
wiedliwa, wymierzona jest bowiem przeciw
jednemu odłamowi ludności krajowej a za-

OGŁOSZENIA I PRZEDPŁATE

przyjmują: we Lwowie: Administracja „Gazety
Narodowej“ ulica Kopernika 7 i biuro Sokółowskiej
Pasz Hausmana; we Wiedniu: Haaseenstein &
Vogler (Otto Mass) Walfischgasse 10 — Rudolf
Mosse Seilerstraße 2 — A. Oppelk Grünangergasse
12 — M. Dukes Nachf. Max. Augenthal & Emericch
Lechner I. Wollseile Nr. 9. Schallert Wollseile 11,
J. Dammberg, II. Praterstrasse 33. Adolf Chulaw-
ski VI. Getreidemarkt Nr. 13; w Budapeszcie:
Juliusz Leopold VII. Elisabethring 54; we Frank-
furcie n. M.: Haaseenstein & Vogler i G. Danks
& Comp.; w Paryżu: C. Adam Ciboński 37
rue de Varone Paris; w Wagramwie: Reich-
mann & Freuder.

CENA OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia zwy-
czne na jednospaltowy wiersz drobnym dru-
kiem lub jego miejsce 20 hal. — **Niedozwolone**
za wiersz lub jego miejsce 60 hal. — **Ogłoszenia**
specjalne za wiersz lub jego miejsce 1 kor. — **Przy-
wieszanie korespondencyj** 6 hal. od wiersza
Numer kosztuje 8 hal., na prowincji 10 h.
(Numer dawniej kosztował po 10 st.)

szkodzi i Niemcom, bo wywołując zniszczenie
ceny dóbr, spowoduje, że właściciele niemiecy
Niemcy, którzy mają dług, zostają ze swej
własności wyrzuci na co bądź, za co też nie-
wątpliwie panom pięknie podziękują. Ustawa
wymierzona jest nie tylko przeciw bankom par-
celacyjnym, ile na korzyść protegowanego
Landbanku. Odpowiedzialność za tę niespra-
wiedliwą i niebezpieczną ustawę spadnie nie-
tylko na gabinet, ale także na większość tej
izby, która ustawę uchwali. (Okłaski a Po-
laków).

Posł Zedtwitz (wol. konserw.) przy-
znaje, że poseł Dziembowski rozstrząsał usta-
wę z wielką bystrością, wiedzą prawniczą i
znajomością rzeczy, jednakże wywody jego
zmierzają tylko do odwołania sprawy.
Wprawdzie mowa onego czasu był sam au-
torem odroczenia przedłożenia kanalewego,
ale wtedy chodziło o uzyskanie porozumienia,
tu zaś chodzi o uniemożliwienie ostatecznego
rezultatu. Mowa sędzi, że Niemcy potrafią
ocenić cel niniejszej ustawy, a jeżeli w Pra-
sach zachodnich pewne koła agrarne są jej
przeciwne, dowodzą to jedynie, jak mało
mają poczucia narodowego i po nad nie sta-
wiają interesu materialny.

Mowa jest zresztą zdania, że wartość
gruntu w prowincjach wschodnich nie na-
tem nie straci, ustanie tylko niezdrowe pod-
wyższenie się cen przez niezdrową konkuren-
cję polskich banków. (Protesty u Polaków.)
Ustawa oznaczać będzie uzdrowienie stosun-
ków ekonomicznych w prowincjach wschod-
nich, a w tem nie ma nic sprzecznego z kon-
stytucją. Zresztą, kto tak, jak Polacy, czyha
na szkodę Prus, ten nie ma prawa szukać
obrony w konstytucji pruskiej. Ustawę u-
chwalili musimy, zmuszając nas bowiem do
tego stosunki na wschodzie.

Pos. Träger (wol. stron. ludowe), oza-
wiają §. 13. b, oświadczył, że ustawa jest nie-
do przyjęcia. Mimo to stronnictwo mowy nie
usunie się z współdziału w obradach
nad nią. Ustawa chwyta się środków niedo-
puszczalnych, a ułożona jest „niecierpiącą
sprzecznością“. (Wesołość.) Powiada się, że
ustawa nie ma zamiaru uciszyć Polaków, ale
jakkąś można zabronić komu nabywania wła-
sności ziemskich i nie uciszać go równo-
cześnie. Tendencja jej jest sprzeczna z kon-
stytucją, która powinna być dla nas świętą,
a na której opierać się powinna każda usta-
wa. Żywił niemiecki poniesie największą
szkodę przez tę ustawę, która należy odrzucić
w imię prawa i sprawiedliwości.

Min. spraw wewn. Hammerstein
przynął, że duch ustawy do pewnego stop-
nia jest wymierzony przeciw jednej części
ludności, jednakże nie jest wymierzony prze-
ciw tym Polakom, którzy pragną szersze na-
leżeć do Prus, ale przeciw takim, którzy go-
dzą na całość państwa (!). (Wielka wraza u
Polaków. Pos. Czarlinski woła: „Minister
nie ma prawa tak mówić!“). Oho! Polaków
podnieśli ekonomicznie, chcemy z nimi iść
ręka w rękę, ale niechaj oni się czują pra-
kami poddanymi. Dzisiaj tak nie jest i dlatego
musimy powstrzymać polskie zagony. Nie bę-
dzie się odmawiać prawa osadniczego komuś,
że po polsku mówi, ale tylko wtedy, jeżeliby z
tego osadnictwa wynikło niebezpieczeństwo dla
żywił niemieckiego. Jeżeli ustawa wy-
woła przeciw nam nienawiść, to my
będziemy dość silni, ażeby wystą-
pić przeciw tej nienawiści, albo-
wiem za każdą cenę i pod każdym
warunkiem my musimy pozostać na
górze. Jeszcze jedno słowo do centrum, które
występuje przeciw ustawie z obawy, że
wymierzona jest przeciw katolicyzmowi na
wschodzie. Owóż oświadczam, że rządowi bar-
dzo leża na sercu interesy kościoła katolickiego
(?) i nigdy mu nie odmówi swego poparcia,
a nawzajem bardzo pragnąłby mieć
poparcie kościoła katolickiego w
walce z polskością na wschodzie. Dla-
tego wzywam panów, abyście razem z nami
z zaufaniem poparli niniejszą ustawę.

Min. sprawiedliwości Schönstedt do-

poranny, rześmy, wonny, jak posilek w pańcu
wciążał.

Kasyan za nim szedł z koszykiem.
— Kazała panienka karmić pana. Bóże-
ści nakładła — co się ma zgłumić!

— Czy już widział Czarhary?

Chłop swe jastrzębie oczy wyteżył.
— Młyn widział! Ot wydam bieleję. Dwo-
rek w olszynie na prawo. A ot pański Za-
siek królje na cały nasz kraj.

Kraj ten w tej chwili był jedną masą
wod, płaski, bezbrzeżny, cichy, pusty. Chmury
płotwa krzyżowały się i krążyły; jak niki-
punkty stały olchowe gaje; gdzieś niedale-
widmo wiatrak na wietrze, na widnokręgu,
jak zajązdrz, żasiekie bory a na ich wie-
sza grupa topoli dworu.

Ala Motold na Czachaty patrzał, na ni-
ską plamę olszyn i laszowy, w którym się to
gniazdo tailo — ptaków i jego raj.

— Nie mogę jeść, Kasyanie, zjedz sam.

— To jeszcze pan widzi nie są waszy-
kiem zdrow. Jakąś żurbę pan ma, czy utajo-
nie chorobie. Bo to jeszcze nie bieda, jak ozo-
wiek nie je, bo niema co jeść, ale jak ma
chleb a nie je — to bieda. Wódki to pan
musi wypić — od sauchli.

(O. d. n.)

Chylewski, Hraby i Ska

(dawniej WŁADYSŁAW NIEBEKSA)

ul. Kopernika 1. 15 II. piętro.

Biuro techniczne i zakład instalacyjny we Lwowie.

Projektujemy i wykonujemy: Ogrzewania centralne, wenty-
lacje, wodociąg i kanalizację rurową, łaźnie, łaźnielki
wieloletnie studnia i ustawianie pomp, Pralnie i susznie me-
chaniczne, Oświetlenie patentowe natowem światłem żarowem
„Zniesz“ (w miejscowościach nie posiadających gazowni).

Przyjmujemy zamówienia na: Maszyny, kotły parowe, Chłodzi-
nie mechaniczne, fabryki lodu, Gorzelnie, Fabryki dro-
żdzy, Browary, Tartaki, Młyny żyrkowe i automatyczne.
Lokomobile i motory gazowe, benzynowe, spirytusowe szwedz-
kie i amerykańskie etc. etc.

wodni, że nie zna żadnej ustawy, która by nakazywała rządowi pozwalanie każdemu na osiedlenie się i odmawiała władzom prawa sakowania osadnictwa ze względów ekonomicznych.

Pos. Poltawsky (konserwatysta) poparł wywody ministra Schönstädta a polemizował z pos. Trägerem i Röhrenem. Powoływanie się na konstytucję nie ma wartości, gdyż konstytucja i tak się ściśle nie wykonuje, jak tego dowodzi odmówienie kobietom praw głosowania.

Posel Heisig przemawiał przeciw ustawie, a pos. Sieg (nar. lib.) dowodził, że ustawa spowoduje podane obniżenie ceny własności ziemskiej. Ustawa ta nie będzie miała innego skutku, jak tylko, że tacy reprezentanci narodu polskiego, jak Kulerski i Korfanty, znikną z horyzontu. Ustanie szachera gruntami, prowadzona przez Polaków i nastąpi w prowincjach wschodnich upragniony pokój.

Dalszą dyskusję odroczone do dzisiaj.

Wojna rosyjsko-japońska.

Na morzu.

Report Aleksiejewa donosił tylko o wyruszeniu eskadry portatarskiej z wewnętrznego basenu na ostrożną zewnętrzną. Dalszego ciągu nie nadesłał Aleksiejew, a przynajmniej go nie ogłoszono w Petersburgu. Zdaje się więc, że tajne komunikacje za pomocą flagmocy chińskich między załogą Portu Artura a światem zostały już stanowczo przerwane. Togo przepuszcza dżonki chińskie pomimo, że załoga rosyjskiej dowodziła, że to admirał japoński zapewne nie bez powodu. Dżonki, wracając, a twierdzą, donoszą mu o tem, co się w niej dzieje, zaś tymczasem, jak jej dowodzi, nie wiele Rosyjanom pomoże i nie wiele były wart wiadomości, jakie Chińczycy do Portu Artura ze świata, a zwłaszcza o eskadrze japońskiej przewoziły. Chińczycy niezawodnie wozili do twierdzy informacje, jakie im Japończycy podawali. Tym razem może Togo przerwał komunikację dżonek z twierdzą i dlatego Aleksiejew nie otrzymał i nie zakomunikował carowi wiadomości o przebiegu walki.

Dotychczas z przylądka Liaotieszan za pomocą telegrafu powietrznego komunikował się Port Artura z krążącymi po morzu statkami umyślnymi — zapewne i ta droga została uderemiona a podobno nawet przez Japończyków na szkodę Rosyjan wyszła. Z Tokio bowiem donoszą do Berlina, że eskadra rosyjska w Porcie Artura padła ofiarą pomyłki lub podstęp. Mianowicie za pomocą fałszywych sygnałów zmyliło komendę eskadry tak, iż myślała, że eskadra wladystowska znajduje się w pobliżu i chce połączyć się z eskadrą Portu Artura. O błąd nie myślało. Zaczęła eskadra wycofywać się z portu i całkiem nieprzypuszczalnie znalazła się wobec uszykowanej floty japońskiej.

Dienniki londyńskie twierdzą, że na zatopionym we cawatce statku znajdował się admirał Uchomski, który sgnął rannym z 750 marynarzami. Admirał Togo nie był statków rosyjskich, oceniających się do basenu wewnętrznego, gdyż obawiał się, aby statki japońskie nie wpadły na miny podwodne.

Dotychczas nie nadeszła żadna dokładna opis cawatkiowych wypadków pod Portem Artura. Nie wiemy nic dokładnego nawet o czasie, w jakim zaszły. To też podawane w diennikach wiadomości opisy są tylko domysłami i to wcale sprzeczne.

Na lądzie.

Nie ma też żadnych pewnych wiadomości o tem, co się dzieje z oblężeniem Portu Artura, jako też z armią japońską i rosyjską. Telegram londyński donosi, że jpn. Oku odpisał wycofał się ciężkie straty, a nadto, że w piętek po tem zwycięstwie Oku zaproponował garnizonowi Portu Artura kapitulację na bardzo zaszczytnych warunkach, mianowicie Rosyjanie mieli opuścić twierdzę, zatrzymując broń armaty i standardy. General Stessel odrzucił tę propozycję japońską. Wszelako zachodzi tu pewna wielka wątpliwość, bo Oku nie dowodzi oblężeniem a jest on na polu wojny z armiami Karokiego i Nodza i śmieszmyby się okazał generał, któryby po zwycięstwie oddarł jednej wycofanej takiej ogromnej twierdzy proponował kapitulację.

Wedle opowiadań Chińczyków, donoszą, że Czufu, że Japończycy ciągle wysadzają na ląd w Dalnym świeże oddziały wojska, przyczem jeden japoński statek przewoził jeden japoński statek i w powietrze wyleciał. Inny telegram donosi, że koło Portu Artura eksplodowała mina japońska, która stała żołnierzy rosyjskich zabiła. O tak silnych minach lądowych dotychczas nie słyszano.

Z Berlina zapewniano, że Kuropatkin przybył do Taitien (może Taitien czyli Danczuan), gdzie skoncentrowały się obecnie trzy rosyjskie i że Kuropatkin ma przenieść do ofensywy, aby uderzeniem połączenie się Karokiego z Oku. Tymczasem z Petersburga donosi paryska „Agence Havasa“, że Kuropatkin stanowczo nawet nie chce przyjąć walnej bitwy, którą pragnął wydać Oku i Karuki w pobliżu Kaiping i prawdopodobnie jest, że główna armia rosyjska z Liaojang nie ruszyła na południe, lecz cofa się ku Chabinowi, tylko kawaleria rosyjska wykonuje manewry, mające na celu zasłonięcie właściwych ruchów armii rosyjskiej. Rosyjanie postanowili na razie cały półwysp Liaotung oddać w posiadanie Japończyków i cofnąć się nawet z Niuczwanu. Dopiero po okresie deszczowym armia rosyjska, wzmocniona posiłkami, które nadejdą z Europy, wyda stanowczą walkę armii japońskiej.

Wreszcie donosi Daily Mail z Niuczwanu: Wojska japońskie wbrew informacjom urzędowym rosyjskim posuwają się ku Kai-czu. General Kuropatkin wysłał 4000 kozaków na pomoc korpusowi Stakelberga. Dla rannych rosyjskich brak tu wszelkich środków opatrunkowych i pomimo wezwań telegraficznych do tej pory nie nadesłano żad-

nych środków leczniczych i opatrunkowych ani z Liaojang ani z Mukden. Czuchuzi w znacznej liczbie, bo podobno w liczbie 6000 zbrojnych pojawili się znowu na północ od Tirling.

Z Chabinia donoszą do Petersburga, że rosyjskie władze wojskowe były zmuszone wydać ostre rozporządzenia przeciw Chińczykom, ludność chińska bowiem okazuje coraz większą nieprzyjaźń względem Rosyjan. Podwójno wszystkie strasze przy torach i mostach kolejowych, zachodzi bowiem obawa, że Chińczycy chwycą za broń.

Również i z Korei nadchodzą wiadomości, że tamtejsza ludność jest bardzo wrogo usposobiona dla Rosyjan.

Z Warszawy

pisma do Kurj. Pozn.

Pogoda zawsze na pozór a z wiosną strojna w nowe powaby, Warszawa zdaje się żyć swoim własnym życiem, pełnym ruchu, gwaru i muzyki, od której na prawdę, nieraz nie ma już gdzie uciec. Tak samo i właśnie ukończony silyony karnawał nie był ani na włos mniej ożywiony, jak jego poprzednicy, toż samo wysiły jak dawniej, tak i teraz gromadziły tysiące sportowców prawdziwych i fałszywych, sport uprawiających w grze na „totka“, jak się tu poufnie mówi o totalizatorze.

A jednak po zatem wszystkim a raczej pod wszystkim płynnie jakby pod wiersznią warstwą Wisły druga głębsza, ciemniejsza, której przed ukryty przed ciekawym okiem nieprzezorności, niesie w sobie prawdę. Prawda to niewesoła, bo przedewszystkiem dotykająca ekonomicznego pogorszenia w całym kraju a tak samo i w Warszawie, oczywiście w skutek wojny.

Na razie otwarty jest z okazji wojny nowe środki i sposoby pracy w duchu pojedynienia z pomocą trójramiennego krzyża i ogólniejszej nabytki. Przedewszystkiem więc wystawia się lojalność na dotkliwie nieraz próby przy zbieraniu wszędzie składkach to na czerwony krzyż, to na „ukręplenie floty“ to na inne rzeczy, po urzędach, bankach, towarzystwach zbiera się stałe procenty od pensji a od biednych rodzin, których ojcowie poszli na Daleki Wschód, zbiera się ich dziesiątki niby w humanitarnych celach do różnych „przytłoków“ (przytuloków) oczywiście pod warunkiem wychowania ich tu kosztem rządu i zmiany religii na prawosławną. Zaony dorobek to będzie!

Równocześnie w dalszym ciągu pozostawia się posad Polaków a napycha się na nie ruskich a tak samo kieruje się i oświata, zbierając całe żniwo łapówek przy sposobności kończącego się w gimnazjach roku szkolnego i zdawania egzaminów wstępnych przez nowych kandydatów na rok przyszły. Jak tu nie ma być łapówek, skoro stosunek jest taki, iż do jednego gimnazjum do klasy wstępnej zgłasza się naprzykład kandydatów 139 a miejsce jest wszystkich tylko 22! Wiecej egzaminu robią dzieci drogą konkursu dla najlepiej przygotowanych... do placenia „wsiatok“.

Na takim tle, jak ludność przyjmując odgłosy z wojny rzekomych chrześcijan i Europejczyków z poganami i Asyatykami, można sobie wyobrazić tak samo, jak podziwiać trzeba takt i spokój ludności, która nieczem nie demonstruje swych uczuć, a tylko patrzy i czeka. Patrzy, jakimi to dalej ciężarami przyniesie ją wojna i jakimi nadziejami.

Patrzy na coraz częstsze i gęstsze party swych najbliższych, wysyłanych ciągle jako „kasasowych“ na daleki Wschód. Budować się można tą postawą i rezygnacją — naszych. Jest w nich coś staropolskiego. Każdy porządkuje swoje interesy, patrzy, aby nikt na straty nie naraził. Zabezpiecza, jak może byt rodzinie, a często podejmując się tego zadania przyjaciele i koledzy, czy też następstwo obejmują interes, czy są składki miesięcznych zabezpieczając pomoc rodzinie. Przed samym odjazdem odbywają spowiedź, przyjmują Komunię św., zbierają się wreszcie po raz ostatni u fotografa razem, potem każdy żegna się w kole rodzinie, segna na zawsze — i w spokoju ze łzami odprowadzających ich odjeżdżają z dworca petersburskiego.

Inaczej to robią ruscy. Przedewszystkiem dużo wśród nich takich, którym grozi już ostateczność czy to długów, czy nadzuty z kompromitującym śledstwem na karku. Takim bohaterem wyjechał świeżo porucznik Halsow, który porobił jako pułkowy intendant grube nadzucia i sprzeniewierzenia. Dla ich pokrycia rozłożono na wszystkich oficerów pulka składki po 40 rubli miesięcznie, na jego zaś odjazd zebrano też osobno. Inny podobny „popowicz“ postąpił jeszcze lepiej, bo pozbierał nawet składki oficerskie od kolegów na pożegnania nocną w hotelu europejskim a gdy przyszło do placenia, dał drobną kwotę, zaś po resztę kazał przysłać „jutro rano“, wiedząc, że do dnia już wyjedzie na daleki Wschód.

A i ten wyjazd ruskich bywa nieco inny od naszych. Animusz mają grubo większy, czego dowodem, iż onegdaj odjeżdżający oficerowie ruscy odnieśli zaraz na dworcu petersburskim na Pradze wielką wiktoryę, zdobywszy przemocą całą restaurację wraz z kuchnią i piwnicą. Wygnali służbę i kelnerów i pobulali po swojej. Hulaję podobnie i ci, którzy nie idą tak daleko, a tylko na pobliskie ćwiczenia. Kto opisze te sceny nadzuty, zaszczerpania i lżenia kobiet przez dzieśniczyków nawet w oczach oficerów,

Kronika.

Lwów dnia 28. czerwca 1904.

Kalendarzyk. We środę 29. czerwca Pięta i Pawła. — Gr. at. Tychoha. — Kal. słow. Wyszcznia. Wschód słońca 4:08, zachód 7:57.

W czwartek 30. czerwca Wapom. św. Pawła. — Gr. kat. Małucha M. — Kal. słow. Ochoława. Wschód słońca 4:08, zachód 7:57.

W piątek 1. lipca Teobalda. — Gr. kat. Leon-tyna. — Kal. słow. Bogusław. Wschód słońca 4:10, zachód 7:56.

W sobotę 2. lipca Nawiedzenie NMP. — Gr. kat. Judy Ap. — Kal. słow. Ojczawa. Wschód słońca 4:11, zachód 7:56.

Do dzisiejszego numeru dołączamy *Tygodnik młód i powieści* dla tych szan. prenumeratorów, którzy go abonują.

Reprodukcja fotografii Ojca św., na której Jego Świątobliwość Pius X. raz był własnoręcznie napisał Apostolskie Błogosławieństwo dla redakcji i czytelników *Gazety Narodowej*, jest już gotowa.

Prenumeratorowie miejscowi mogą ją otrzymać bezpłatnie od dziś w administracji naszego pisma (Kopernika 7) — prenumeratomorom zamiejscowym rozysłać będziemy częściowo również od dziś poczywszy. Ktoby do nie dźieli 3 km. nie dostał — raz się upomnieć za pomocą zwykłej reklamacji, wolnej od opłaty pocztowej, a bezzwłocznie mu wysłaną zostanie.

Nie nie płaci się ani za fotografię, ani za kosztą posyłki.

Zapiski esobito. Dr. Włodzimierz Kozłowski, prezes gal. towarzystwa gospodarskiego, wyjechał w zeszłym tygodniu ze Lwowa a w pierwszych dniach lipca powraca.

Szlachectwo nadął cesarz b. dyrektorowi krakowskiemu Kasy oszczędności p. Franciszkowi Słkowski.

Mianowania. Ministerstwo handlu zamianowało oficyalami pocztowymi asystentów: M. Freilheitera we Lwowie, J. Mayeringa w Krakowie, L. Izraelowicza w Brodach, A. Puchale w Przemyslu, J. Glasgalla we Lwowie, J. Bieniawskiego we Lwowie, T. Solskiego w Wadowicach, W. Kotka w Krakowie, R. Bardacha w Stanisławowie, J. Celler w Buczaczu, St. Szymańskiego w Jasle, W. Matejkę w Krakowie, Fr. Święcha w Rzeszowie, M. Zycha w Krakowie, E. Barwicza we Lwowie, M. Linhardta we Lwowie, J. Gawlikowskiego we Lwowie, J. Baroza we Lwowie, J. Fociaka w Żółkwi, K. Fiałę w Krakowie, K. Bieguna w Nowym Sączu, O. Guda w Krośnie, F. Wascheka w Tarnopolu, J. Steinera w Stanisławowie, F. Jawajskiego w Białej, J. Witeczaka w Krakowie, J. Kremera w Czortkowie, zaś dyrektora pocztu pozostawił wszystkich w dotychczasowym miejscu służbowym.

Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach Indowych: B. Filiną naucz. w Buczaczu, S. Neuwirthówną, Z. Grafiówę i S. Zborowską naucz. w Przeworsku, J. Galikównę naucz. w Brzozowie, M. Ciskową naucz. w Brzesku, G. Jachowicz naucz. w Dobczycach, W. Miarkowską naucz. kier. w Buczaczu, H. Kowalewską naucz. w Buczaczu, E. Wojtowiczową naucz. w Buczaczu, ks. S. Piszczkiewiczą katechetką rzym. kat. w Bochni, J. Pietraszkiewicz naucz. w Bochni, K. Hankiewiczową, Z. Winnicką i M. Boraczowską naucz. w Kaluszu, ks. E. Giszowskiego katechetką gr. kat. w Knihinie wsi, A. Dobrowolską naucz. w Mazanie dolnej, L. Kozara naucz. w Stojanowie, W. Kupca naucz. w Grzegórkach, A. Mosiada naucz. w Skolem, N. Mojska naucz. w Striju;

nauczycielami kierującymi szkół 2-kl.: J. Zgłobisz w Wielkiej Wsi, J. Maciaszka w Luboczu, J. Zieglera w Samborze;

nauczycielami szkół 2-kl.: A. Gawrońską w Łękach, H. Krauska w Siedliskach, K. Tarnowską w Słocinie, J. Ligasewską w Siemichowie, J. Bodzionówną w Porębie radziej, P. Drosadowską w Denysowie, H. Skomorowską w Wołczyńcu, E. Kalczyńską w Kasimie, A. Paneczakiewiczówną w Targowsku, M. Brodnicką w Staromieściu; nauczycielami szkół 1-kl.: J. Tomasiewiczą w Kipiaczu, R. Barysówną w Łomiu, A. Płogierówną w Czarnobrowicach, S. Czekanowskiego w Nowostawach, M. Janicką w Sw. Stanisławie, J. Zygłowską w Olechowie, H. Osmołowską w Biskupicach, W. Fleyzara w Mrowli, Żygę w Hordyni, K. Merklina w Łukawcu, J. Partkę w Jodłowie, A. Bogowską w Narajowie wsi, J. Plankówną w Dolinie, W. Kowara w Dorohowie, A. Werbacha w Silecu, F. Bulagę w Chelmie, J. Eckhardówną w Tarowie, S. Pańczyka w Racławówce, M. Michalikównę w Futomie, H. Niemcewicz w Niemcewiczu.

Fundusz pensyjny dla wdów i sierot podoficerach. Ministerstwo wojny zamierza założyć nowy fundusz pensyjny dla wdów i sierot podoficerach. Siedziba funduszu byłby Wiedeń, a filie jego znajdowałyby się w większych garnizonach. Liczba podoficerów wynosi w armii 50--60.000. Prawdopodobnie na ten cel po 1--2 koron rocznie, reszta zaś ma być zebrana przez urządzenie loterii itp. sposoby. Pensja wdowia wynosiłaby około 300 k. rocznie.

Kronika lwowska.

Uroczystość św. Piotra i Pawła obchodził jutro Kościół katolicki. W archidiecezję dał suma o 10, masa św. cicha o 12. W kościele OO. Jezuistów rano o 8. solennia wotywa przed ołtarzem św. Piotra i Pawła, o 11. uroczysta suma, o 12. masa św. cicha, popołudniu o pół do 5. niespory. We wszystkich innych kościołach suma o pół do 11.

Sodalność maryjańska panów i młodzieży akademickiej urządziła jutro o 9. rano w kościele OO. Jezuistów nabożeństwo; masę św. odprawił moderator ks. Wróblewski T. J. Podczas mszy św. przemowa, po której uroczyste złożenie ślubu przez nowoprzyjętych członków.

Kongres Maryjański. Wobec spodziewanego, licznego bardzo zjazdu na pierwszy polski Kongres Maryjański, komitet organizujący poczynił się do obowiązków przygotowania dla przybywających w d. 28. i 29. września do Lwowa wygodnych, możliwe tanich mieszkań (niezamieszkałe uczestnicy otrzymają je bezpłatnie). W tym celu uprasza komitet mających ochotę podjąć na ten czas mieszkania o zgłaszanie się do biura Sodalności Maryjańskiej (Jagiellońska 3) i o składanie tam odpowiednich deklaracji.

Wykupno tramwaju konnego. Wczoraj odbyło się specjalne posiedzenie rady miejskiej, zwolane umyślnie dla załatwienia sprawy wykupu tramwaju konnego. Przewodził prezydent Małachowski. Referent komisji elektrycznej, dr. Byk, przedłożył następujące wnioski:

I. Uchwała się zakupić przedsiębiorstwo tramwaju konnego, własność tow. „Societa Tristina Tramvay“ pod warunkami w ofercie tegoż towarzystwa z 14. czerwca 1904 zawartymi, a to: realność pod lk. 861¹/₂, za cenę 175.000 k. i rezerwa przedsiębiorstwa wraz z zapasem materiałów budowlanych, jak gródz i szyn, za cenę kupna 725.000 k. razem 900.000 k.

II. Upoważnia się organa wykonawcze do zawarcia formalnego kontraktu kupna sprzedaży na zasadzie wymienionej oferty i do odebrania całego przedsiębiorstwa we fizyczne posiadanie imieniem gminy miasta.

III. Przekazuje się komisji elektrycznej organizację tymczasowego zarządu zakupionego tramwaju konnego z tem, iż urzędnicy i służba na razie tylko prowizorycznie mogą być ustanowieni.

IV. Upoważnia się komisję elektryczną i sekcję finansową do uzyskania na cel finansowania tego kupna, oraz przyszłej zmiany trakcji w banku krajowym pożyczki komunalnej 4% w kwocie 1.000.000 kor. i promisy na dalszych 1.000.000 kor. względnie do uzyskania saliczki 900.000 kor. na cel zapłaty

cenę kupna. Po umotywowaniu swoich wniosków zastrzegł się dr. Byk przeciw głosom, podejrzewających zwolenników wykupu, iż zostali przekupieni. Myślał, że przewodził obecnej transakcji jest uwolnienie miasta od uciążliwej służebności, a zresztą wykupno tramwaju konnego jest dobrym interesem.

P. Riedl również zaproteściwał przeciw iusynacyom przekupstwa, lecz zarazem oświadczył się przeciw wnioskowi referenta. Następnie p. Riedl cyfrowo obliczył możliwą rentowność tramwaju konnego na wypadek zmiany go na elektryczny i wyraził przekonanie, że ta rentowność nie dopisze i kupno tego tramwaju przedstawia interesy bardzo wątpliwe. Wnioś o odrzucenie sprawy i wysłuchanie zdania fachowych ekspertów.

Podobnie i dr. Aszkenaze obliczał, że nabycie tramwaju konnego na proponowanych warunkach, będzie złym finansowo interesem. Dochód tramwaju konnego wynosi przeciętnie około 40.000 kor., po zakupie więc przez gminę i wyłożeniu na to 2 milionów koron, przynosiłby deficytu najmniej 30.000 kor. A uwzględniwszy potrzebę, że i administracja gminna musi być droższą. Zamiast kupować tramwaj konny, lepiej jest budować nowe linie tramwaju elektrycznego. Postawił więc wniosek o odrzucenie oferty Tryesteńczyków.

P. Czarniecki poparł wniosek dr. Aszkenazego.

P. Roszkowski wyraził zdanie, że decyzyj w tej sprawie należy odrzucić aż do wysłuchania ekspertów i wyklarowania sytuacji podatkowej. Trudno przypuszczać, że po objęciu tramwaju przez miasto dochody jego podwoją się wzrosną, przeciwnie, administracja miejska musi być droższą niż prywatnego przedsiębiorstwa i dochody będą mniejsze. Pytanie też, czy na przerobienie tramwaju wystarczy 1.100.000 koron u nas bowiem z reguły wszystkie kosztorysy budowy bywają przekraczane. Na cyfrach, podanych przez Tryesteńczyków, kalkulacji opierał nie podobna, zresztą dzisiejszy stan finansowy miasta nie pozwala na sądzięnie nowych 2 milionów pożyczki. Kredyt miejski wyczerpać się może, a wobec dzisiejszej niepewnej sytuacji i ekonomicznej i politycznej należy być przeczonym i nie obdłać miasta do ostatecznych granic.

Wniosek odrzucający p. Riedla poparli p. Jonasz, dr. Aszkenaze, Neuman, dr. Lilien a wreszcie i referent dr. Byk i ostatecznie uchwalono odrzucić dalszy ciąg tramwajowej dyskusji aż do czasu po feriach letnich, tj. do miesiąca września.

Nocny pociąg byskawiczny Lwów-Wiedeń. Na wczorajszym posiedzeniu rady miejskiej uchwalono na wniosek r. Neumana wystosować memoriał do ministerstwa kolejowego i Koła polskiego z żądaniem zaprowadzenia nocnego pociągu byskawicznego ze Lwowa do Wiednia, któryby tam i napowrót drogę tę zrobił w przeciągu 12 godzin.

W niemieckiej szkole katolickiej Braci szkół chrześcijańskich (der christlichen Schulbrüder) odbyło się dziś zakończenie roku szkolnego, połączone z rozdaniem nagród. Po nabożeństwie w kościele św. Mikołaja udano się do budynku szkolnego przy ul. Mochnackiego. O godz. 10. przejechał ks. arcybiskup Bilewski; byli też obecni: radca namiestniczy, p. Piwocki oraz inspektor szkół p. Bruchnalski nadto rodzice chłopców. Uczniowie od 1. do 4. klasy odpiewali szereg pieśni niemieckich i polskich, oraz deklamowali w obu językach. Następnie Brat dyrektor odczytał klasyfikację uczniów. Z postępem bardzo dobrym ukończyli kl. pierwszą uczniowie 10., z dobrym 5.; klasę drugą 10. i 4., ze stopniem dostatecznym 3.; klasę trzecią 1. i 2.; klasę czwartą 5., 8. i 3.

Z kolei przemówił w języku niemieckim a następnie polskim brat-dyrektor Petroniusz, zwracając uwagę, że nowo powstała przyw. szkoła lwowska Braci szkolnych rozpoczęła swe prace wśród trudnych warunków. Z razu zapisało się do niej 20 chłopców; przy końcu roku sz. liczba ich wzrosła do 61. Zakład ma zadanie wychowywać dzieci religijno-moralnie. Przekazał pracę za miłością ku Bogu; nie chce oni Polaków nieczyć, ani Niemców polonizować, lecz kształcić młodzież w duchu katolickim. Następnie prosił mowa rodziców o dalsze popieranie tej szkoły i zwrócił się z serdecznymi słowy do grotna nauczycielskiego i młodzieży. W końcu prosił ks. arcybiskupa o błogosławieństwo.

Ks. arcybiskup przemówił w języku polskim i niemieckim, wyjaśniając po krótko cele tej szkoły, mówiąc, iż ona ma na celu wzbudzenie w dzieci bogobojności i cnót obywatelskich. Ma ona za zadanie wychowywać dzieci polskie na dobrych Polaków, a dzieci niemieckie na dobrych Niemców. Pierwsze trudności pokonała. Ks. arcybiskup ma nadzieję, że będzie to szkoła dobra, jeśli nie najlepsza w stolicy. Następnie oświadczył ks. arcybiskup, iż otworzy we Lwowie 1. września br. utrakwistyczną szkołę dla dziewcząt pod kierunkiem Sióstr szkolnych ze Śląska. Ks. arcybiskup przemówił do działu serdecznie, zagrzewając ich do dalszej pracy, oraz do rodziców, prosząc ich o zaufanie do szkół Braci i Sióstr szkolnych. W końcu udzielił zebrany arcybiskupski błogosławieństwa. Uroczystość zakończono rozdaniem nagród.

Popis w zakładzie clemnych odbył się dziś przedpołudniem w pięknie przybranej sali zakładu, którą wypełniło do ostatniego miejsca zaproszonych gości. Między innymi przybyli członkowie dyr. ks. kanonik Czapelski, delegat rady szkolnej kraj. radca Tokarski, rad. nam. Szymanowski, członek dyr. st. radca Hawryszewicz, insp. dr. Stella-Sawicki. Po modlitwie odbył się popis działowy z ochronki zakładu, poczem nastąpiły produkty instrumentalno-wokalne uczniów i uczenie kursów wyższych. Wypadły one wybornie. Wszystkie punkta programu wykonano wzorowo, w szczególności zaś prawdziwie artystycznie wypadła gra solowa na skrzypcach ucznia Stankiewicz, który odegrał z ogromnym cudem Bacha „Aryę“, Nacheza „Taniec cygański“ i Wieniawskiego „Polonez“; a na fortepianie uczeni Mlekowski, która nie mały talent wykazała w wykonaniu Paderewskiego „Melody“ oraz śpiew solowy uczeni Bykówny. Wspomnieć jeszcze należy, że uczeń Stankiewicz, bardzo muzykalny skrzypek, odegrał również dobrze na fortepianie Chopina „Nocturn“, nadto wystąpił on jako kompozytor; jego przeróbki „Romans“ z op. „Mignon“, ułożonego na lewą rękę, odegrał doskonale uczeń Dolaski, który prócz tego wykonał Gori „Serenadę“. Produkcy rozpoczęły i zakończył chór mieszany. Po popisie przemówił w kilku słowach ks. kanonik Czapelski i rozdał wychowankom nagrody pilności. Następnie rozdali goście zakład, przypatrując się pracy dziewcząt w szkole robót ręcznych chłopców w szkole koszykarskiej.

Według sprawozdania za rok szkolny 1903/4 było w zakładzie ogółem 47 wychowanków, mianowicie na kursie wyższym chłopców 13, dziewcząt 6, na kursie niższym chłopców 11, dziewcząt 7, w ochronie chłopców 3, dziewcząt 7. Wychowankowie w godzinach przedpołudniowych uczą się przedmiotów szkolnych, w popołudniowych muzyki, robót ręcznych i wyplatania. Starsi wychowankowie pomagają nauczycielom, przygotowując młodszych uczniów i ćwicząc z nimi na fortepianie i skrzypcach.

Dyrektora zakładu opiekuje się wychowankami i po opuszczeniu przez nich zakładu — wyrabiają

im miejsca organistów i organistów, lub umieszczają w fachowych szkołach koszykarskich celem wydoskonalenia ich, nadto udziela pomocom w łącznej kwocie 600—700 kor.

Dochód zakładu w r. sprawozd. wynosił 50986 kor., rozebrł 50898 k. Na czele zakładu jako dyrektor stoi ksiądz Jerzy Czartoryski, kierownikiem pedagogicznym jest p. Apoloniusz Joang, muzyki udziela p. Henryk Sławiczek.

Po 35 latach. Dziś i jutro odbywa się we Lwowie zjazd albiturynów dawnego gimnazjum bernardyńskiego z r. 1869. Urządzeniem zjazdu zajmują się ówczesni koleży: Michał Bogusz, dr. Henryk Kady, Justyn Lang, dr. Godzimir Małachowski i Karol Sklepiński. Dziś o g. 8. wyjdzie w ratunek przyjęcie kol. dr. Małachowski; jutro o g. 8. rano zebranie w dawnej sali VIII klasy gimnazjum bernardyńskiego; poczem nabożeństwo w kościele OO. Bernardynów, które odprawią koledzy księża: Bilecki, Gromnicki i Pytlak; następnie zdjęcie fotograficzne a o g. 1. śniadanie kol. Roman hr. Potocki wyjdzie dla kolegow w kasynie narodowym, poczem ma się odbyć wspólna wycieczka a wieczorem podejmować będzie kol. Zbigniew hr. Lanckoroński w hotelu Imperial.

Na zjazd zaproszeni zostali także ówczesni pozostali profesorowie: Bolesław Baranowski, dr. Adam Belcikowski i Ludwik Feliks Hahn.

Zjazd „Ligi pomocy przemysłowej“. Prócz zapowiedzianego pociągu krakowskiego urzędu lwowska dyrektora kolei osobny pociąg z Sambora dnia 3. lipca. Pociąg ten odjedzie z Sambora o godz. 7. min. 17 rano, z Rudek o 8. min. 2, z Komarna o 8. min. 26, z Lubienia o 8. 40. do Lwowa przybędzie o godz. 9. min. 24. Odjazd tego samego dnia o godz. 7. min. 35 wieczorem.

Towarzysko kolejarzy w Stanisławowie urządziło osobny pociąg dnia 3. lipca. Pociąg ten wyjdzie z Kołomyi o godz. 3. min. 20 rano, z Stanisławowa o 5, z Chodorowa o 7. min. 16. Pociąg użyty będą mogli także podróżni, wsiadający na stacjach Halicz i Bóbrka. Z powrotem pociąg odjedzie ze Lwowa po 48 godzinach.

Dla obu pociągów przysługują prawo 30 proc. w relacjach poniżej 50 kilom. a 50 proc. w relacjach dłuższych niż 50 kilom. Legitymacji nie potrzeba.

Z miasta otrzymujemy zapytanie, co się stało z przepisem, określającym minimum wysokości zawieszanych nad sklepami markiz? Skądże my wiedzieć możemy, co się dzieje w magistracie. Za wadzieliśmy już razy upominaliśmy się, a czynili to także i inne pisma, że markiza na placu Halickim strąca ludzom kapelusze z głowy — a bez skutku.

W ogóle wszystkie miejskie przepisy kultury nie są ryczo idą w zapomnienie. Przypomniemy np. postanowienie o oddanie na każdych plantacjach miejskich przynajmniej jednego trawnika dla diałtwy, postanowienie o niezamykaniu ogrodów miejskich w niedzielę przed publicznością na korzyść festywnów itd. Żaden z tych przepisów wykonywany nie jest. Tak samo ma się rzecz z porządkiem na ulicach. Cóż up. stało się z zakazem, że sklepom i kramom nie wolno wykładać towaru na trotuari i zagradzać drogę przechodniom? Proszę przejść po dzielnicach żydowskich.

Pokątni plearze lwowscy, których tak mnóstwo grasuje po Lwowie i w oszukańczy sposób obdziera najuboższą ludność, wyszukując ją w nie-możliwy sposób, stali się przedmiotem gorliwej opieki policyi lwowskiej. Świeżo skonfiskowała policya papiery, rozmaite podania do władz itp. u trzech takich „meenasów“, mianowicie Maryana Piazły, który kancelaryjną awę prowadził samodzielnie w synku przy placu „Strzeleckim“, Bolesława Ruckiego, który miał pomocnika w osobie „koncyjenta“ Wilhelma Tordinskiego — a kancelaryjną prowadził w synku przy Starym Rynku, wreszcie Franciszka Rosenberga i jego „koncyjenta“ Kozakiewicza, którzy urzędowali w synku Menkesowej przy pl. Strzeleckim. — Przeciw tym „adwokatom“ wytoczone zostanie śledztwo karno-sądowe.

Kronika krajowa.

Z Zakopanego donoszą, że 4 dni z rzędu odbywała się nad Morskiem Okiem sądownia komisja prowizoryjna wskutek wniezionej przez ks. Hohenlohego skargi o uiszczenie w posiadaniu stoków Żabiego nad Morskiem Okiem. Ks. Hohenlohe twierdzi, że przyznanie spornego terytorium nad Morskiem Okiem Galicyi nie może naruszać jego prywatnej własności i nie jest jeszcze jej przyznaniem hr. Zamoyiskiemu a sprawę własności rozstrzygnąć mogą tylko jedynie sądy.

Skrapanie ulic ropą. Z inicjatywy burmistrza p. dra Władysława Szajny, odbędzie się wkrótce w Drobobyczu próby skrapiania ulic ropą, celem pozbycia się kurzu i prochu.

nia tym, których P. Bóg powierzył mej pieczy". Na te słowa Siostry wszystkie padły na kolana, ale Ojciec św. ze słodkim uśmiechem na twarzy kazał im powstać, ostrzegając, żeby nie myślały, iż to już koniec przemówienia. Jaki się dalej rozpięły troskliwe o stan zgromadzenia, o liście Siostr i domów, o zajęcia publiczne i pracę społeczną — a dowiedziawszy się, że przedewszystkiem pracują nad wychowaniem dzieci i usługą chorym w szpitalach, w podniosłych słowach tłumaczył, jak w pracy jednej i drugiej mają nieść z sobą wszędzie P. Jezusa i zaspokajanie go w sercach swych bliźnich, wprawiając dzieci do prawdziwej pobożności gruntownej, cnoty chrześcijańskiej, a chorych przygotowanie do Sakramentów św. Przeszedł następnie do życia wewnętrznego samych Siostr, zachęcał je gorąco do wzajemnej miłości, do ścisłego zachowania reguły, do posłuszeństwa, do pracy nad własnym udoskonaleniem się, do niezrażania się napotykaniami na drodze życia rozmaitemi trudnościami i przeciwnościami, upewnając, że dobra wola, szczerza chęć służenia Bogu i gotowość do ofiary, zdolna są przy łasce bożej pokonać wszelkie trudności.

Wzruszająca była dobroć Ojca św., okazana w przyjęciu fotografii śp. fundatorki zgromadzenia, Matki Marii Franciszki Siedleckiej z krótkim wspomnieniem pośmiertnym, skróconem przez O. Carmine, jeńca OO. Dominikanów. Ojciec św., przyjmując łaskawie fotografie, powiedział z ręką na dobrą: „Ufam, Panu, że Matka-fundatorka cieszy się już z P. Jeśmą i będzie wam pomagać z nieba”. W końcu uzielił wszystkim Siostrom obecnym i nieobecnym błogosławieństwa apostołskie, błogosławieństwa razem wszystkie ich domy, zajęcia i prace, ich rodziny i wszystkie drogie ich sercu osoby; podpisał dla nich trzy fotografie swoje, z wielką dobrocią przyjął od nich dar skromny, dał każdej Siostrze rękę do ucałowania, a gdy niektóre Siostry chciały go pocałować w nogę, cofnął się Ojciec św. i ręką z uśmiechem i przedziwną, właściwą sobie prostotą: „Proszę was, nie całujcie mnie w nogi, bo posadka jest śliska, a nogi moje niepewne; w duchu ten akt uczyńcie”. Żegnając je z uśmiechem, pełnym ojcowskiej dobroci, temi samymi słowami, jakimi je przywitał, powrócił do swoich apartamentów.

Zmarli.

Bronisław Korwin Skibalewski, właściciel dóbr, zmarł dnia 27. w Białoch, przeżywszy lat 74. Pogrzeb we czwartek 30. bm. o 11. przedpołudniem w Białoch.

Z całego świata.

Filadelfia 28. czerwca. W tutejszej fabryce nastąpił wybuch, wskutek którego 20 osób utraciło życie.

Man powiatowa. Sprawozdanie centralnej stacji meteorologicznej we Wiedniu i austriackich kole państwowych. Dnia 27 czerwca. 1904 r. o godzinie 7 rano — Czerniowiec +14.6 Tarnopol —, Lwów +14.4 Skole +13.1, Przemyśl —, Jarosław —, Tarnobrzeg —, Nowy Zagór +14.4, Kraków +15.5, Praga +13.6, Wiedeń +15.4 Bismarck —, Budapeszt +16.4, Ischl +13.3 Riva +22.0, Tryest +15.5; Celazyna.

Ruch artystyczno-literacki.

Popis uczęszcza prof. Niemcewiczki odbył się wczoraj przy wale licznym udziale publiczności muzycznej w sali „Kasya miejskiej” i był wyjątkowo dowodem o wysokich zdolnościach samej nauczycielki, jakoteż o wyższych zdolnościach muzycznych jej uczniów. Na chwalebne uszanowanie p. Blaustein, Elsterówna, Kudusówna, Reichówna, Rothówna, Polakiewicz, Reutchenówna, Schönfeldówna, które poprawnym wykonaniem utworów Brahmsa, Chopina, Beethovena, Dvoriana i Liszta zdobyły dowód sumiennej pracy i prawdziwego zamiłowania do muzyki.

Na szczególną uwagę zasługują brawurowe wykonanie Beethovena „Rondo a la capriccio” przez utalentowaną p. Lole Braunówną i sumienne wykonanie Lebausa „Au printemps” i Mendelssohna „Gondellied” przez p. Ziółównę; zwłaszcza interpretacja utworu Mendelssohna świadczy o prawdziwym poczuciu muzycznym i poważnym rozwoju zdolności muzycznych p. Ziółówny.

Ponadto wymienić należy m. B. Blaustein, panny Bartelmusównę, Gierasińską, Guzowską, Pfanowice, obie pny Menkesównę, p. Neuweltównę, Wiesenberg, Szydłowską, K. Volankównę i p. M. Volankównę.

Popis muzyków uczęszcza i uczniów szkoły p. Heleny Ottawowej, zaszczytnie znanej w naszym mieście pianistki, odbył się wczoraj popołudniem w sali Domu narodowego i wypadł doskonale. W wykonaniu utworów, objętych programem, wykazały zarówno uczenie jak uczniowie niezwykłą staranność, zrozumienie i inteligencję artystyczną. Szczególnie podnieść należy grę uczennicy prof. Melcera pp.: Dydzickiej, Pillerówny, Frenkówny, Deisenbergianki i P. Obniewiczówny i uczennicy p. Ottawowej p. J. Baranieckiej. Produkcyje fortepianowe uczniów szkoły przeplatane były solowe pny E. Stefanowiczówny, która odśpiewała dwie pieśni Zelenkiego i Galla, pny M. Deisenberg, która odśpiewała Haydna aryę z „Stworzenia świata” i Griega „Solvejg” i pani M. Sadowskiej, która odśpiewała Verdiego aryę z „Rigoletta” i Massenet „Alleluja”.

Jak wielkie było zainteresowanie się tym popisem, dowodzi fakt, że sala Domu narodowego była szczególnie wypełniona.

Prof. Jan Skrzydlowski ustępuje z końcem bieżącego roku szkolnego ze stanowiska nauczyciela najwyższego kursu gry fortepianowej w lwowskim Instytucie muzycznym i otwiera 1. września prywatną szkołę gry fortepianowej, przyczem a udzielać będzie lekcji pojedynczych lub zbiorowych teorii, harmonii i kontrpunktu.

P. Florjański opuszcza operę warszawską i przenosi się napowrót do Pragi.

Reportaż teatru lwowskiego miejscowego.

We środę 300 dni! Pawła Gavalta i Roberta Harvey.

We czwartek „Anonimy” krotkowie.

Wydawnictwo polekie obrazów świętych.

Z powodu licznego listów i zapłaty o to wydawnictwo, któremu szerzej uwagi poświęciliśmy w nr. 143. i aby ułatwić naszym prenumeratom a przedewszystkiem Wmu duchowieństwu zaopatrywaniu się w książki z temi przedmiotami odbitek, pośredniczyć będziemy chętnie w ich nabywaniu. Rozmawiając się z wydawcą p. Chmielewskim, który bardzo chętnie udzielił pewnego opustu dla naszych prenumeratów, donosimy, że jeden egzemplarz obrazu „Matki Boskiej” lub „Św. Stanisława”, kosztujący w handlu 1 koronę, wysyłamy bezpłatnie wydawnictwu na okaz 88 hal. i 12 hal. porto, oba obrazy zaś za 1 kor. 76 hal. i 24 hal. porto;

przy dziesięciu egzemplarzach udziela 10 proc. opustu, przy dwudziestu 15 proc. opustu i pokrywa koszty przesyłki.

Aby udowodnić naszym prenumeratom nabywanie tych obrazów pod powyższymi ułatwionymi warunkami, dodajemy, że należy do nas nasi prenumeratorem nadsyłać na ręce naszej Administracji przy sposobności przysyłania prenumeraty.

Wysługi konne lwowskiego tow. chowu koni na torze krakowskim.

Kraków 27. czerwca.

Meeting letni lwowskiego tow. narodowego chowu koni i wyścigów rozpoczął się w niedzielę, przy dość małym odwiedzeniu. Przebieg wyścigów był następujący.

I. Bieg z płotami Maiden. Panowie jeźdźcy. 800 k. zwyciężył. Meta 2400 m. Do startu stanęły cztery konie. Zwyciężyła „Fortuna”, hr. M. Merveldta pod por. Eltzen, bijąc długością głowy „Perkela” p. Bartoscha pod właścicielem. Trzecie miejsce zajął „Rigo” p. Zangena. Tot. 10: 18.

II. Bieg sprzedaży ogierów. Nagroda rządowa, 1500 k. Bieg płaski. Meta 2400 m. Startowały trzy konie na pięć zamianowanych. Pierwszy przyszedł „Reporter” p. W. Schindlera bijąc „Batrana” p. Zangena połową długości konia.

III. Bieg sprzedaży. Nagroda 1250 k. Bieg płaski. Meta 1600 m. Startowały cztery konie na dziesięć zamianowanych. Zwyciężyła „Lovrana” p. Zangena bijąc długością konia „Catanie” rotm. hr. Merveldta. Trzecie miejsce zajął „Doboka” hr. Oskara Potockiego. Tot. 10: 18.

IV. Złoty puchar, ofiarowany przez hr. Stanisława Siemienińskiego zwycięzcy. Bieg płaski. Meta 2000 m. Zwycięzca otrzymuje złoty puchar na jeden rok. Przez dwukrotne wygranie w dwóch po sobie następujących latach staje się złoty puchar własnością zwycięzcy. Cztery konie różnych właścicieli startują lub nie ma biegu. Bieg ten o p a d ł, bo nie zgłoszono czterech koni.

V. Nagroda rządowa 1000 kor. Bieg płaski. Meta 2000 m. Do startu stanęły cztery konie na pięć zamianowanych. Pierwsze miejsce zajął „Liszka” por. E. Kollera, bijąc dwiema długościami „Nasze wasze” p. Kaz. Ostaszewskiego. Trzecie miejsce zajął „Sanctus” p. K. Aronowicza. Totalizator płać 10: 12.

VI. Galicyjski bieg hodowlany. Nagroda 5000 kor. Meta 2000 m. Startowały cztery konie na pięć zamianowanych. Pierwsza stanęła u mety „Camelotte” p. Kaz. Ostaszewskiego, bijąc pięcioma długościami „Octaviusa” p. Ig. Zangena. Trzecie miejsce zajął „Mitrega” p. Ostaszewskiego. Tot. 10: 12.

VII. Oficerski bieg z przeszkodami. Nagroda 1500 kor. Meta 4000 m. Startowały cztery konie na dziesięć zamianowanych. Zwycięstwo odniósł „Liditrip” por. Ed Kollera pod właścicielem, bijąc trzema długościami Mr. „Dollar” por. Fr. Bartoscha pod por. Eltzen. Trzecie miejsce zajął „Korona” por. Wilhelma Resseguier pod nadp. Hagelinem. Tot. 10: 12.

Telegramy i telefonematy.

Sprawa Kartuzów.

Pariz 28. czerwca. W komisji śledczej dla sprawy Kartuzów oskarżył świadek Mazet deputowanego Pichata, że prowadził swoim mandatem zwykły handel i że razem z Bessonem ukłócił intrygę przeciw Combesowi. Przewodniczący komisji odparł ten zarzut i wezwał Pichata, aby pociągnął Mazeta do sądowej odpowiedzialności.

Pariz 28. czerwca. Śledztwo w sprawie Chaberta nie wydało żadnego rezultatu, wobec czego postępowanie sądowe przeciw niemu ma być wstrzymane.

Pariz 28. czerwca. Na wczorajszym posiedzeniu komisji dla sprawy Kartuzów przedstawiano znów szereg osób; przesłuchiwanie to nie przyniosło żadnych interesujących szczegółów.

Przez Kartuzów nadesłał do komisji śledczej pismo, odmawiające wymaganych od niego zeznań.

Król angielski w Kielu.

Kiel 28. czerwca. Wczoraj wieczór odbył się obiad, w którym wziął udział cesarz Wilhelm z rodziną i król Edward. Wygłoszono toasty bez politycznego znaczenia.

Macedonia.

Konstantynopol 28. czerwca. Bułgarski egzarcha wręczył Porcie notę z zażaleniem na nadużycia władz tureckich i greckich biskupów i na prześladowanie Bułgarów w Macedonii.

Wiedeń 28. czerwca. Hr. Gołuchowski odjechał dziś w Pariz do Vittel.

Wiedeń 28. czerwca. Namiestnik hr. Andrzej Potocki przybył tu dziś rano.

Praga 28. czerwca. Przy wczorajszym uzupełniającym wyborze do sejmiku z kursu gmin miejskich w Ujściu, wybrano kandydata radykalnego Lipkę.

Ateny 28. czerwca. Królestwo i komisarz Krety ka. Jerzy wziął wczoraj udział w obiedzie na pokładzie francuskiego parowca „Saffren”. Admirał Goudron wznosił toast na cześć królestwa greckiego, a król na cześć francuskiej marynarki.

Krasnoe 28. czerwca. Dziś odsonkono pomnik na pamięć walki na Kosowem polu 5. czerwca 1389. Obecnym był król Piotr. Minister Gruicz powiadał króla przemową, w której przypominał dzieje tej wielkiej walki.

Wojna.

(Telegramy „Gazety Narodowej”).

Petersburg 28. czerwca. Według sprawozdań wiceadmirałów Witthöfta i Grigorowicza rosyjska eskadra zanim wypłynęła z Portu Artura, była dłuższą czas zajęta usuwaniem min. W nocy z 22. na 23. bm. odbyła się kolo Portu Artura walka między rosyjskimi a japońskimi torpedowcami. Lekko ranni kapitan Elizej i porucznik Smynow. O godz. 2. po południu wyruszyła rosyjska flota na pełne morze, gdy w tym pojawiło się 11 japońskich okrętów wojennych z 22 torpedowcami.

Petersburg 28. czerwca. (Ros. Ajent-oya tel.) Telegramy zagranicznych pism z Tokio doniosły, że Japończycy zabrali jeden z naszych standardów. Ministerstwo wojny zapytało szefa sztabu generalnego na placu boju, który wczoraj odpowiedział, że Japończycy nie zabrali standardu, lecz tylko chorągiewkę sygnałową, używaną przez wojsko do oznaczania stanowiska komendanta pułku w czasie bitwy oraz miejsca, w którym pułk ma w nocy obozować.

Petersburg 28. czerwca. Telegram generała Sacharowa do sztabu generalnego z d.

26. bm. donosi, że można przypuszczać, iż znaczne siły wojskowe japońskie posuwają się od stacyi Wantalin ku wzgórzom, w kierunku północnym ku wązowowi Czipan. Dnia 25. bm. przedsięwzięli Japończycy marsz ku Seludzin w kierunku wielkiej drogi, która prowadzi do Liaojanu. Znaczny oddział japoński maszeruje także przez Tafańhou ku wązowowi Moduliu; Tafańhou położone jest 18 kilometrów na północno zachód od Seludzin. Na wielkiej drodze do Liaojangu maszeruje jeden batalion japoński. Na wschód od tej drogi, dolina rzeki Saogh, maszeruje pułk piechoty i dwa szwadrony konnicy. Marsz nieprzyjacielski na wielkiej drodze do Liaojangu wstrzymały dwie kompanie strzelców, którzy tworzyli naszą straż przednią i powoli cofają się w kierunku północnym, otrzymawszy posiłki. Nieprzyjacieli obsadził Tuinpoa. Nasi strzelcy cofnęli się 5 kilom. na północ od Seludzinu. Porucznik Aglobow i 5 strzelców rannych. Gdy rannego kapitana Janenkowskiego, po opatrzeniu przez dr. Ryszkowa niesiono na noszach pod eskortą małego oddziału, Japończycy zaatakowali ten oddział. Kapitan Janenkowski i dr. Ryszkow dostali się w niewolę. Porucznik i 13 strzelców odniosło rany. W nocy z 25. na 26. zauważono w pobliżu pułk piechoty i pułk konnicy nieprzyjacielskiej. Dnia 26. o 9 rano ukazał się japoński batalion na drodze z Siujan do Halczen. Tego dnia o 7 rano maszerował nieprzyjacieli dalej na główną drogę do wązowu Moduliu. Na wielkiej drodze do Liaojanu widać znowu szybki marsz wojsk japońskich.

Petersburg 28. czerwca. Sacharow donosi w obszernym telegramie do sztabu generalnego o rekonesansie rosyjskiego oddziału w d. 28. bm. w okolicy Ayanyana. Rekonesans trwał od godz. 10. rano do 10. wieczór. Przyszło do kilkakrotnych starć z Japończykami, w których Rosyjanie ponieśli następujące straty: Lekko ranni są: pułkownik generalnego sztabu Romejko Gurko, pułkownik Jakowlew, porucznik kozaków Neretow, podporucznik kozaków Mikołajew, porucznik Mikołajew, podpor. Szydłowski i podpor. kozaków Hofman, 26 żołnierzy zabitych, 53 rannych (z tego 7 ciężko). Straty nieprzyjaciela są znaczne.

Londyn 18. czerwca. Admirał Aleksiejew wydał proklamację do ludności chińskiej, w której zakazał żeglugi na rzecze Liao, na północ od Mnkden. Nakazał też Chińczykom, aby wszystkie środki żywności oddawali w drodze przymusowej władzom rosyjskim.

Londyn 28. czerwca. Daily Telegraph donosi z Tokio: Marszałek Oyama i generał Kodama, wyjadą 6. lipsa do Mandżurii.

Wiedeń 28. czerwca. „N. fr. Presse” otrzymuje z Londynu wiadomość, że flota rosyjska z Portu Artura w piątek rano usiłowała po raz wtóry przebić się przez blokadę japońską, Japończycy przebieg udaremnił ten zamiar Rosyan i wpędził całą eskadrę rosyjską z powrotem do wewnętrznego basenu Portu Artura. Obie strony poniosły ciężkie straty. Rosyjanie mieli stracić znowu kilka statków, Japończycy zaś stracił jeden wielki statek. Admirał ks. Uchomski miał zginąć nie we czwartek podczas pierwszego wypłynięcia floty rosyjskiej, lecz w piątek.

Londyn 28. czerwca. Z Rzymu dochodzi wiadomość, którą tam przysłał z Tient-sin, że eskadra admirała Togo składa się z 7 pancerników, 11 krążowników, 10 antytorpedowców i 20 torpedowców. Podstawą operacyjną admirała Togo są wyspy Eliot i wyspy Blondynowe.

Rozmaitości.

Omniбусy i dorozki londyńskie. Gil Blas odpowiada na pytanie, dlaczego konduktorzy omni-busów w Londynie odznaczają się większą uprzejmością, niż w innych miastach Europy, w sposób następujący:

„Znana uprzejmość konduktorów londyńskich tem się tłumaczy, że własny ich interes tego wymaga, aby jak najwięcej pasażerów mieć na wchłonie. Kompanie omni-busowe bowiem postanowiły, że ten konduktor, który ma najmniej pasażerów na swojej linii, traci posadę. Każdy z nich stara się usilnie, aby sprzedać jak najwięcej biletów, bo każdy bilet plus umacnia jego stanowisko, każdy bilet minus je osłabia. Konduktor baczny na to, aby omni-bus zadanym z pasażerów nie odjechał z przed nosa i zaprasza gestami i słowami do jazdy przechodniów, którzy wcale nie mają zamiaru korzystać z wchłonu. Konduktorowie innych miast i krajów stali się z pewnością równie uprzejmi, jak ich londyńscy kolezcy, gdyby utrzymanie posady konduktorskiej zależało od liczby pasażerów”.

Dalej mówi korespondent Gil Blasa, że liczba linii omni-busowych i tramwajowych w Londynie z roku na rok się powiększa, a frekwencja na podziemnej kolei elektrycznej wzrasta. Natomiast dorozka nad Tamizą powoli wymiera. Wprawdzie w roku 1901. było jeszcze 11.173 dorozek i 13.477 dorozkarzów w Londynie, ale w roku 1896. zapisano w księgach policyjnych 11.608 dorozek i 13.676 do rozkarzów. Liczba dwukonnych, najwięcej używanych dorozek spadła w ciągu lat pięciu z 7.925 na 7.354. A liczyby te stają się tym wymowniejsze, jeżeli zważymy, że ruch miasta olbrzymiego wymaga się ustawicznie, że liczba ludności z roku na rok się podnosi.

Londyn liczy natomiast obecnie około tysiąca omni-busów więcej, niż przed 10 laty, a liczba pasażerów podwoiła się w ostatnim dziesięcioleciu. Liczba czterokołowych, jadących bardzo wolno, służących głównie do przewożenia ciężkich kufków i koszy oraz do transportu chorych osób dożórek, które ludność nazywa „szpitalami dla ospy”, powiększyła się wprawdzie także w ciągu lat pięciu o 136, ale w stosunku do rozwoju miasta znaczy to również raczej ofiarę, niż postępek. To też dorozkarz londyński — nazywają go *cabby* — skarży się coraz częściej na ciężkie czasy i twierdzi, że nie może już zarobić na dzierżawę konia i powozu, która unormowana jest rozmaicie w różnych dzielnicach roku, ale średnio wynosi sześć zł. dziennie. Grozi nawet z tego powodu bezrobocie, bo dorozkarze żądają energicznie niższenia czynszu dziennego.

To i owo.

— Czy wyjeżdżasz do wód w tym roku?
— Wyjeżdżam.
— Czy z żoną?
— Nie, jadę dla przyjemności.

Wiersz.

— Słub mój za miesiąc. Mam nadzieję, że będziesz moim druhną.
— Bądź spokojny, nigdy nie opuszczęm przyjaciół w niebezpieczeństwie.

Dział rolniczy.

o Motory ropne „Avance”. Inżynier p. Wojewicki zamieścił w *Rołniku* dłuższy fachowy opracowany artykuł p. n. „Nowe lokomobile i motory wzbuchowe, w którym wykazuje, że najodpowiedniejszymi do obsługi młócin, sieciarek itd. są te silniki, które mają prostą konstrukcję, pewność ruchu, małą wagę i tanią obsługę. Do rzędu motorów, posiadających te zalety, zalicza przedewszystkiem konstruowany przed dwoma laty w fabryce szwedzkiej motor „Avance”, poruszający ropą. Próbowano go i ropą galicyjską i w fabryce w Sztokholmie i Muzeum przemysłowym w Wiedniu i już w kilku majątkach w Galicji chodzą te motory parę miesięcy i wszędzie zyskały ogromne uznanie. Konstrukcja jest ich tak prosta, że zwykły kowal wiejski, pierwszy raz go widząc, potrafi go rozebrać i wyłożyć. Zapal kompresyjny (bez iskry), ważny jest ze względu na bezpieczeństwo ognia; samooczynne smarowanie ułatwia obsługę. Motor Avance po puszczeniu w ruch, zostawia się zupełnie bez nadzoru na parę godzin i jeszcze się nie zdarzyło, (a jest ich w ruchu już kilkadziesiąt sztuk), by cokolwiek funkcjonowało nieprawidłowo. Genialnie pomyślane, nadzwyczaj proste urządzenie „przedmuchu” cylindra, jakoteż zwilżanie go automatycznie wewnątrz wodą, sprawia, że węgiel ze spalanej ropy i wszelkie pozostałości ciężkich olei ropy nie czepiają się ścian cylindra, lecz są wytłaczane przez wydmuch na zewnątrz. Motoru więc nie potrzeba czyścić części, jak raz na tydzień (przy ruchu ciągłym) co zabiera ledwie pół godziny czasu.

Jak pewnym jest ruch motoru Avance, dają przykład próby, zrobione w wiedeńskim Muzeum przemysłowym. Motor 5-konny obciążono nagle aż do 8 25 konia i motor stracił zaledwie 5 pr. z ilości obrotów i szedł dalej już z równomierną chętnością. Takimi rezultatami nie może się poszczycić żaden inny motor.

Z powodu, że motor Avance jest dwutaktowym, stosunkowo do swej sprawności, jest lżejszym od wszystkich innych, mimo, iż jest bardzo silnie zbudowany. Co do tanioci ruchu, nie ma konkurenta i to nie tylko z powodu tego, że pędzony jest najtańszymi u nas materiałami opałowymi, ropą, lecz i z tego powodu, iż brak wszelkich sprężyn, łańcuch, zderzaczów itd., sprawia, że odpadają koszty wymiany tych części, co przy wszystkich innych motorach znaczna stanowi rubrykę. Ponieważ jest cały zupełnie szczelnie obudowany tak, że dół nigdy nie wychodzi na światło dzienne, zatem kurz nie dostaje się do wnętrza motoru i nie wyciera tak części ruchomych motoru, przez co motor długie lata jest w zupełnie dobrym stanie.

Nadto ma tę zaletę motor Avance, że gdyby np. brakło ropy, to należała się w zbiorniku motoru naftę lub benzynę i motor idzie doskonale. Ten sam bowiem typ można pędzić bez żadnych zmian ropą, naftą, lub benzyną, zupełnie dowolnie.

Tanioci ruchu jest jednym z najważniejszych punktów. Im mniej który motor zużywa materiału na konia i godzinę, tem większe ma szanse pokonanie. Dawniej prym wiodły silnie spirytusowe, obecnie pobiję je silnie benzynowe — w ostatnich zaś latach, ropne. Idealnym są motory ropne, podczas gdy bowiem 1 koń godzinna motoru benzynowego (100 kg. kosztuje 18 koron) kosztuje 0.072 halerza, to 1 koń godzinna motoru ropnego (licząc godzinie 100 kg. 8 koron), kosztuje zaledwie 0.0372 halerza, czyli silnie ropne pracują o 48 pr. taniej od benzynowych. Jest to broń tak poważna, że przyszłość należy do motorów ropnych.

Z rynków towarowych.

Bank rolniczy we Lwowie. Dnia 28. czerwca 1904. Ceny za 50 kilogramów loco Lwów. Waluta koronowa. Pszenica gotowa 9.25 do 9.40, pszenica nowa 7.50 do 8.—, żyto gotowe 8.50 do 8.75, nowa 5.80 do 6.—, owies obrotowy gotowy 8.60 do 8.75, nowy 5.00 do 5.25, jęczmień pastewny 0.00 do 0.00, jęczmień browarny 6.25 do 6.50, rzepak 8.80 do 9.10, rzepak nowy 0.— do 0.—, groch pastewny 0.00 do 0.00, groch do gotowania 7.50 do 8.—, wyka 4.50 do 5.00, 5.50 do 5.80, brecka 0.00 do 0.00, kukurudza nowa 0.00 do 0.00, stara 6.25 do 6.50, chmiel 56 kilo od 150 do 155, konisypa. czerwona 00.— do 00.—, biała 00.— do 00.—, szwedzka 00.— do 00.—, tymotka 00.00 do 00.—.

Spirytus loco za 50 litrów gotowy 31.— do 21.25 paritas Tarnopol eskontyntantowy 15.50 do 14.—.

Wiedeń 28. czerwca. Kurs w koronach i po 50 kg. Pszenica 9.50 do 10.10, żyto 6.75 do 7.05, jęczmień 0.00 do 0.00, kukurudza 0.00 do 0.00, owies 6.00 do 6.35 rzepak 10.40 do 10.65.

Pogoda: pochmurno.

Wiedeń 28. czerwca. Ukier — do 21.80. (stale). — Nafta galicyjska — do — spirytus 46.80 do 47.00.

Budapeszt 28. czerwca. Kurs w koronach i po 50 kg. Notowane pszenice na kwiecień 0.— do 0.— na maj 0.— do 0.00 na październik 8.75 do 8.79, żyto na kwiecień — do —, na październik 6.60 do 6.61, owies na maj — do —, na październik 6.05 do 6.04, kukurudza — na maj 0.00 do 0.00 na lipiec 6.15 do 6.16, na sierpień 5.25 do 5.29, rzepak na sierpień 10.40 do 10.50.

Oferty: mierz. Chęć kupna: słaba. Upodobienie: słabe. Stan powietrza: pięknie.

Targ na woly.

Wiedeń 28. czerwca. Na wczorajszym targu sprzedano było rogatego, przeznaczonego na rzeź, ogółem 4.320 sztuk. W tem było z Galicji 308 sztuk, a Bukowiny 33— sztuk.

Przebieg targu był ożywczy. Ceny podniosły się o 50 h.

Niesprzedanych pozostało 29 sztuk. Wółw z Galicji sprzedano 8 sztuk po 68—71 kor. 98 sztuk po 73 do 82, 206 sztuk po 73 do 82 kor. 12 szt. po 84 do — kor.

Buhaję podłożone bas różnicy pochodzenia kupowano po 72 do 84, krowy podłożone po 63 do 76, było chude po 46 do 70 koron, wszystkie liczące za centnar żywej wagi.

Dział ekonomiczny.

o Obniżeniu cen nafty. Kartel naftowy ogłasza obniżenie cen nafty o półtora korony, ale tylko w Boguminie, Tryście, Ryce i Wiedniu.

Węgrzy a Bank austro-węgierski. Były minister handlu deputowany Aleksander Hegedűs zwrócił uwagę w komisji budżetowej węgierskiej izby poselskiej, tudzież uwagę węgierskiego ministra skarbu węgierskiego, że na większej części akcyj Banku austro-węgierskiego znajduje się tylko herb austriacki z pominięciem herbu węgierskiego. Nie odpowiada to stanowisku równorzędności państwa państwa węgierskiego i ubliża powadze Węgier. Minister skarbu w odpowiedzi oświadczył, że postara się o naprawienie złego. Zawiadomił też w przebiegu 24 godzin deputowanego Hegedűsa, że Bank austro-węgierski posiada już nowe akcje, które mają nie tylko herb austriacki, ale również węgierski. Wszystkim obywatelom węgierskim, którzyby chcieli wymienić stare akcje posiadające tylko herb austriacki na nowe akcje, na których obok herbu austriackiego znajduje się i herb węgierski. Bank austriacki ułatwi tego rodzaju wymianę bez żadnych kosztów i z największą gotowością.

o Lwowska Izba handlowa. Na wczorajszym posiedzeniu p. Leopold Boczewski zdał sprawę z dwóch ostatnich sesyj państwowej rady kolejowej. Wnioski, z jakimi na państwowej radzie kolejowej występowali delegaci lwowskiej (pp. Boczewski i Russman), po części tylko

dozwały przychylnego ze strony inwentu. Domagano się między innymi protekcyjnego wydzierżawienia restauracyjnych i usług konkurencyj, jakoteż stauracje ożylną restauratorem miejscowości. Na skargi podnoszone co do braku wagonów osobowych na szlakach galicyjskich, rząd odpowiedział zasłonił się statystyką, która podobno stwierdza, że ruch osobowy specjalnie na liniach naszych, jest zaledwie w 28-13 procent zwiększony, więc o braku wagonów mowy być nie może. Chodzi jednak w rzeczywistości o notoryczne przepełnienie wagonów na pewnych szlakach i w pewnych sezonach, ożemu i statystyka rządowa nie zaprzeczy. Tę obiecano zarządzić. Wobec żądania usunięcia skandalicznych wozów, które kursują na szlaku Jarosław-Sokal, rząd zajął stanowisko niewyraźne, tłumacząc się brakiem środków. Rampa na torze kolei czerniowieckiej między Kozłomąją a Horodenką, ma być zniszczona w najkrótszym czasie. W sprawie otwarcia stacyi Zarwanowa dla posyłek ciężarowych czyni się studia. Kwestya ruchu ciężarowego między stacyami Tłumacz-Paluchów i Tłumacz, stanie się wkrótce bezprzedmiotową, gdyż jak słychać fabryka tłumacza z której koncesya sprawa była łączona, ma być w najbliższej przyszłości zamkniętą Stosunki ruchu osobowego na stacyi w Borysławiu, mają już rychło zmienić się na lepsze.

